

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ САМОВРЯДУВАННЯ”
(для бакалаврів, спеціалістів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено професором кафедри організації самоврядування
В. В. Омельчуком, викладачем кафедри організації самоврядування
Д. В. Мельниченко

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 12 від 31.10.06)

Перезатверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 7 від 27.02.09)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Омельчук В. В., Мельниченко Д. В. Навчальна програма дисципліни
“Законодавство у сфері самоврядування” (для бакалаврів, спеціалістів). —
К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план,
зміст дисципліни “Законодавство у сфері самоврядування”, теми контроль-
них робіт, вказівки до виконання контрольної роботи, питання для самокон-
тролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2009
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У Конституції України 1996 року вперше за новітніх часів на конституційному рівні проголошено, що “в Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування” (ст. 7) і закріплено поняття місцевого самоврядування, яке визначається як право територіальної громади — жителів села чи добровільного об’єднання в сільську громаду жителів кількох сіл, селищ та міста — самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України (ст. 140).

Нині в Україні на стадії становлення і формування перебуває самостійна навчальна дисципліна, наука, галузь законодавства і напрям практичної діяльності — місцеве самоврядування.

Мета вивчення дисципліни:

- опанувати систему правових знань, що забезпечує функціонування цього правового інституту;
- навчитися користуватись основними управлінськими формами та методами, необхідними для розв’язання завдань місцевого та регіонального рівнів;
- ознайомитись з міжнародним досвідом у галузі місцевого самоврядування.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- історію, теорію і методологію місцевого самоврядування;
- систему місцевого самоврядування;
- основні вимоги чинного законодавства України щодо організації роботи органів місцевого самоврядування;

вміти:

- вирішувати конкретні практичні ситуації, що виникають у сфері місцевого самоврядування, на основі національного та міжнародного законодавства;
- реалізовувати право в обраній сфері діяльності місцевого самоврядування та усвідомлювати відповідальність при здійсненні юридично значущих дій;

мати навички:

- роботи з нормативно-правовими актами у сфері місцевого самоврядування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ САМОВРЯДУВАННЯ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Теоретичні основи місцевого самоврядування
1	Історія, теорія та методологія місцевого самоврядування
2	Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні
	Змістовий модуль II. Система місцевого самоврядування в Україні
3	Сучасна система місцевого самоврядування в Україні
4	Формування системи місцевого самоврядування в Україні
5	Завдання, повноваження та організація діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування
6	Взаємодія органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади
7	Гарантії та відповідальність посадових осіб і органів місцевого самоврядування
	Змістовий модуль III. Місцеве самоврядування в зарубіжних країнах
8	Місцеве самоврядування в зарубіжних країнах
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ САМОВРЯДУВАННЯ”

Змістовий модуль I. Теоретичні основи місцевого самоврядування

Тема 1. Історія, теорія та методологія місцевого самоврядування

Поняття та сутність місцевого самоврядування. Основні ознаки та принципи місцевого самоврядування. Теорії місцевого самоврядування. Історія становлення і розвитку системи місцевого самоврядування в Україні.

Література [17; 18; 42; 54; 63; 65]

Тема 2. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні

Концепція місцевого самоврядування в Конституції України. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні”. Закон України “Про службу в органах місцевого самоврядування”. Закон України “Про органи самоорганізації населення”. Статут територіальної громади. Державна політика у сфері місцевого самоврядування на сучасному етапі.

Література [2; 3; 27; 33; 34; 37; 40; 44; 62; 66–68]

Змістовий модуль II. Система місцевого самоврядування в Україні

Тема 3. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні

Система місцевого самоврядування. Елементи системи місцевого самоврядування. Територіальна громада. Представницькі органи місцевого самоврядування. Виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі.

Література [1; 8–10; 12; 13; 51; 58–60]

Тема 4. Формування системи місцевого самоврядування в Україні

Вибори в системі місцевого самоврядування. Порядок формування місцевих рад. Порядок формування районної та обласної рад. Формування органів самоорганізації населення. Формування виконавчих органів місцевого самоврядування.

Література [4–7; 20; 24; 48]

Тема 5. Завдання, повноваження та організація діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування

Сутність понять “завдання”, “компетенція” та “повноваження органів місцевого самоврядування”. Компетенція сільських, селищних, міських рад. Повноваження органів і посадових осіб місцевого самоврядування. Повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Завдання та повноваження органів самоорганізації населення. Повноваження посадових осіб місцевого самоврядування.

Повноваження районних та обласних рад. Делегування повноважень.

Література [11; 22; 26; 28; 30; 35; 39; 52; 57; 61; 70]

Тема 6. Взаємодія органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади

Розподіл повноважень між органами місцевого самоврядування та центральними і місцевими органами виконавчої влади. Взаємодія органів місцевого самоврядування, центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо реалізації державної політики. Системність та ефективність взаємодії, оптимізація її інституційного забезпечення. Діяльність органів місцевого самоврядування щодо реалізації державної політики формування єдиного гуманітарного простору.

Література [14; 18; 21; 23; 43; 45; 47]

Тема 7. Гарантії та відповідальність посадових осіб і органів місцевого самоврядування

Система гарантії місцевого самоврядування. Відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

Література [18; 29; 32; 36; 38; 50]

Змістовий модуль III. Місцеве самоврядування в зарубіжних країнах

Тема 8. Місцеве самоврядування в зарубіжних країнах

Всесвітня декларація місцевого самоврядування. Європейська хартія місцевого самоврядування. Моделі управління на місцях. Організація влади в зарубіжних країнах.

Література [18; 19; 25; 46; 49; 55; 56]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Поняття та сутність місцевого самоврядування.
2. Теорії місцевого самоврядування.
3. Періодизація місцевого самоврядування в Україні.
4. Повноваження місцевого самоврядування.
5. Система органів місцевого самоврядування.
6. Характеристика основних принципів місцевого самоврядування.

7. Форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування.
8. Правова характеристика територіальної громади.
9. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування.
10. Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі.
11. Державний контроль за діяльністю органів і посадових осіб місцевого самоврядування.
12. Сутність понять “завдання”, “компетенція” та “повноваження органів місцевого самоврядування”.
13. Повноваження сільських, селищних, міських рад.
14. Повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.
15. Повноваження сільського, селищного, міського голови.
16. Повноваження районних і обласних рад.
17. Порядок формування та організація роботи органів і посадових осіб місцевого самоврядування.
18. Формування органів самоорганізації населення.
19. Матеріальні і фінансові основи місцевого самоврядування.
20. Форми взаємодії органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування на обласному рівні в Україні.
21. Співвідношення функцій державного управління та місцевого самоврядування.
22. Гарантії місцевого самоврядування.
23. Відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.
24. Основні засади місцевих виборів.
25. Поняття місцевого референдуму.
26. Передавання об'єктів права державної власності в комунальну власність.
27. Передавання об'єктів права комунальної власності в державну власність.
28. Основні положення оренди державного та комунального майна.
29. Моделі управління на місцях.
30. Організація влади в зарубіжних країнах.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи передбачає розвиток навичок самостійного пошуку необхідної інформації, опрацювання та осмислення теоретичного і практичного матеріалу. Вибір теми довільний.

Контрольна робота виконується на скріплених аркушах формату А4. На титульній сторінці вказуються назва дисципліни; прізвище, ім'я, по батькові студента; домашня адреса; номер групи. Контрольна робота повинна містити план і список використаної літератури. На останній сторінці проставляються дата завершення роботи та підпис студента. Роботу необхідно здати до навчальної частини у встановлений термін.

У процесі написання контрольної роботи студенти повинні використовувати вітчизняні та зарубіжні інформаційні матеріали, самостійно знаходити документальну та фактографічну інформацію, систематизувати та узагальнити дані, виявити ключові моменти, використовувати електронну пошту та телеконференції, застосовуючи методи пошуку в мережі Інтернет. Здійснювати реферування документів, формуючи власні погляди на явища, події та процеси.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність та основні принципи місцевого самоврядування.
2. Місцеве самоврядування як основа конституційного устрою.
3. Місцеве самоврядування як форма народовладдя.
4. Місцеве самоврядування як право територіальної громади на самостійне вирішення питань місцевого значення.
5. Теорія вільної громади.
6. Громадівська теорія місцевого самоврядування.
7. Державницька теорія місцевого самоврядування.
8. Історія становлення і розвитку системи місцевого самоврядування в Україні.
9. Зміст основних положень Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”.
10. Що регулює Закон України “Про службу в органах місцевого самоврядування”?
11. Визначення поняття “повноваження місцевого самоврядування”.
12. Елементи системи місцевого самоврядування в Україні.
13. Визначення поняття “територіальна громада”.

14. Основні принципи місцевого самоврядування.
15. Визначення поняття “місцевий референдум”.
16. Сутність громадських слухань.
17. Форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування.
18. Сутність статусу сільських, селищних, міських рад.
19. Зміст загальної та виключної компетенції сільських, селищних, міських рад.
20. Повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.
21. Повноваження сільського, селищного, міського голови.
22. Питання, що вирішуються районними і обласними радами виключно на пленарних засіданнях.
23. Порядок формування місцевої ради.
24. Як визначається загальний склад ради?
25. Для чого створюються постійні та тимчасові комісії ради?
26. Хто може бути депутатом місцевої ради?
27. Основні повноваження секретаря сільської, селищної, міської ради.
28. Виконавчі органи місцевого самоврядування.
29. Голова районної, обласної, районної в місті рад.
30. Заступник голови районної, обласної, районної в місті ради.
31. Акти органів і посадових осіб місцевого самоврядування.
32. Як формуються органи самоорганізації населення?
33. Визначення поняття “комунальна власність”.
34. Об'єкти виключного права комунальної власності.
35. Зміст місцевого бюджету.
36. Доходи місцевих бюджетів.
37. Видатки місцевих бюджетів.
38. Що таке дотація?
39. Що таке субвенція?
40. Передавання об'єктів права державної власності в комунальну власність.
41. Передавання об'єктів права комунальної власності в державну власність.
42. Основні положення оренди державного та комунального майна.
43. Обов'язковість актів і законних вимог органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

44. Підстави, види і порядок відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування.
45. В яких випадках територіальна громада може достроково припинити повноваження голови?
46. Дострокове припинення повноважень ради.
47. Підстави для дострокового припинення повноважень органу самоорганізації населення.
48. Як відшкодовується шкода, заподіяна юридичним і фізичним особам органами місцевого самоврядування?
49. За яких умов органи державної виконавчої влади можуть зупинити дію рішення органів місцевого самоврядування?
50. Види відповідальності посадових осіб місцевого самоврядування за скоєння порушень.
51. Визначення процедури нагляду за діяльністю місцевих органів влади відповідно до Всесвітньої декларації про місцеве самоврядування.
52. Основна місія Європейської хартії місцевого самоврядування.
53. Що таке система управління на місцях?
54. Відмінності різновидів континентальної моделі.
55. Яка система управління на місцях властива Україні?
56. Основні напрями діяльності органів місцевого самоврядування в європейських країнах.
57. Основні напрями діяльності органів місцевого самоврядування в європейських країнах.
58. Особливості організації влади у Франції.
59. Тип управління на місцях у Німеччині.
60. Особливості місцевого самоврядування у США.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Баймуратов М. О., Григор'єв В. А.* Муніципальна влада: актуальні проблеми становлення і розвитку в Україні: Моногр. — Одеса: Юрид. літ., 2003. — 248 с.
2. *Батанов О. В.* Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні: Моногр. / За заг. ред. В. Ф. Погорілка. — К.: Ін Юре, 2003. — 512 с.

3. *Біленчук П. Д., Кравченко В. В., Підмогильний М. В.* Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право): Навч. посіб. — К.: Атіка, 2000. — 304 с.
4. *Григорьев В. А.* Эволюция местного самоуправления. Отечественная и зарубежная практика: Моногр. — К.: Истина, 2005. — 424 с.
5. *Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. С. Г. Серьогіної.* — Х.: Право, 2005. — 256 с.
6. *Журавський В. С., Серьогін В. О., Ярмиш Н.* Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. — К.: Ін Юре, 2003. — 672 с.
7. *Игнатов В. Г., Рудой В. В.* Местное самоуправление. — Ростов н/Д: Феникс, 2001. — 416 с.
8. *Іванов Т. В.* Організація місцевого самоврядування в Україні: Навч. посіб. — К.: Професіонал, 2005. — 112 с.
9. *Кампо В. М.* Місцеве самоврядування в Україні. — К.: Ін Юре, 1997. — 36 с.
10. *Кампо В. М.* Практикум з муніципального права: Навч. посіб. — 2-ге вид., допов. — К.: Атіка, 2003. — 80 с.
11. *Кириленко О. П.* Місцеві фінанси: Навч. посіб. — Тернопіль: Астон, 2004. — 192 с.
12. *Корнієнко М. І.* Муніципальне право України. Концептуальні та організаційно-правові системи: Навч. посіб. — К.: Алента, 2005. — 144 с.
13. *Кравченко В. В., Пітник М. В.* Муніципальне право України: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2003. — 672 с.
14. *Круш П. В., Кожемяченко О. О.* Муніципальне управління: Навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2006. — 168 с.
15. *Куйбіда В. С.* Організаційно-функціональні принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування: Моногр. / За ред. Ю. П. Лебединського. — К.: МАУП, 2003. — 568 с.
16. *Куйбіда В. С.* Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування: Моногр. — К.: МАУП, 2004. — 432 с.
17. *Куколевська Ж. Д.* Правові основи місцевого самоврядування: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНЕУ, 2006. — 166 с.
18. *Лазор О. Д.* Основи місцевого самоврядування. Вітчизняний та зарубіжний досвід: Навч. посіб. — 2-ге вид., допов. і переробл. — К.: Дакор, 2006. — 560 с.

19. *Муниципальне* право зарубіжних країн: Навч. посіб.: У 2 ч. / За заг. ред. проф. П. Ф. Мартиненка. — К.: Знання України, 2005–2006. — (Інновац. освіт. технології у муніцип. праві). — Ч. 2 / М. О. Баймуратов, О. В. Батанов, В. М. Кампо, О. А. Музика. — К., 2006. — 120 с.
20. *Муниципальне* право України: Підручник / В. Ф. Погорілко, О. Ф. Фрицький, М. О. Баймуратов та ін.; За ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. — К.: Юрінком Інтер, 2001. — 352 с.
21. *Муниципальное* право: Учебник для вузов / Под ред. А. М. Никитина. — М.: ЮНИТИ-ДАНА; Закон и право, 2000. — 440 с.
22. *Петренко Ю. В., Рожко О. Д.* Місцеві фінанси: опорний конспект лекцій. — К.: Кондор, 2004. — 282 с.
23. *Президент* України та державна регіональна і муніципальна політика: Зб. матер. та док. / Упор.: О. Іщенко, В. Кампо, М. Пухтинський, В. Тихонов; За заг. ред. О. Дьоміна. — К.: Логос, 2002. — 236 с.
24. *Прієшкіна О. В.* Місцеве самоврядування в Україні: правове регулювання безпосередньої демократії: Навч. посіб. — К.: Кондор, 2004. — 336 с.
25. *Рыбушкин Н. Н., Зазнаев О. И.* Муниципальные системы зарубежных стран: Учеб. пособие. — Казань: Татар. газ.-журн. изд-во, 1997. — 138 с.
26. *Свирский Б. М.* Государственное строительство и местное самоуправление в Украине: Учеб. пособие. — Харьков: Эспада, 2001. — 486 с.
27. *Смирнова Т. С.* Правове регулювання місцевого самоврядування в Україні: Навч. посіб. — К.: Академія, 2001. — 262 с.
28. *Сунцова О. О.* Місцеві фінанси: Навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2005. — 560 с.
29. *Шугрина Е. С.* Муниципальное право: Учебник. — 2-е изд. — М.: Дело, 2000. — 496 с.

Додаткова

30. *Бабаев В.* Державне управління та місцеве самоврядування у сучасному мегаполісі: проблема розподілу компетенції // Управління сучасним містом. — 2005. — № 1–2/1–6. — С. 241–243.
31. *Бакуменко В. Д.* Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики. — К.: Вид-во НАДУ, 2000. — 328 с.

32. *Бальцій Ю. Ю.* Проблеми юридичної відповідальності сільських, селищних, міських голів // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. — Одеса: Юрид. літ., 2003. — Вип. 18. — С. 244–248.
33. *Батанов О.* Питання розробки та прийняття статуту територіальної громади // Юрид. журн. — 2004. — № 3. — С. 38–40.
34. *Батанов О.* Статут територіальної громади — основний нормативний акт місцевого самоврядування // Право України. — 2004. — № 7. — С. 30–34.
35. *Бедний О. І.* Організаційні засади служби в органах місцевого самоврядування в Україні: визначення та зміст // Актуальні проблеми держави і права. — Одеса: Юрид. літ., 2003. — Вип. 21. — С. 190–194.
36. *Бедний О. І.* Проблемні питання юридичної відповідальності службовців органів місцевого самоврядування // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. — Одеса: Юрид. літ., 2003. — Вип. 19. — С. 284–289.
37. *Безмертний Р.* Змінити законодавство відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування // Віче. — 2005. — № 5. — С. 26–28.
38. *Беркович Е.* Местное самоуправление: предмет надзора // Законность. — 2004. — № 11. — С. 9–10.
39. *Бичек В.* Співвідношення функцій державного управління та місцевого самоврядування в управлінні територіями в Україні: Зб. наук. пр. Укр. Акад. держ. управління при Президентів України. — 2000. — Вип. 2. — Ч. III. — С. 9–14.
40. *Бондаревський П., Тимків С.* Дослідження ефективності Закону України “Про органи самоорганізації населення” // Соц. політика і соц. робота. — 2005. — № 1. — С. 65–79.
41. *Борденюк В.* Децентралізація державної влади і місцевого самоврядування: поняття, суть та форми (види) // Право України. — 2005. — № 1. — С. 21–25.
42. *Борденюк В.* Діалектика співвідношення самоврядування, місцевого самоврядування та державного управління // Право України. — 2002. — № 12. — С. 118–122.
43. *Борденюк В.* Концептуальні основи співвідношення функцій місцевого самоврядування та його органів з функціями держави // Право України. — 2003. — № 11. — С. 17–23.

44. *Борденюк В.* Місцеве самоврядування в механізмі держави: конституційно-правовий аспект // *Право України.* — 2003. — № 4. — С. 12–17.
45. *Боса Н.* Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування: взаємодія і протиріччя: Зб. наук. пр. Укр. Акад. держ. управління при Президентіві України. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — Вип. 2. — Ч. II. — С. 29–36.
46. *Буряк В.* Порівняльний аналіз правового статусу органів місцевого самоврядування в Україні та Італії // *Підприємництво, господарство і право.* — 2004. — № 7. — С. 112–115.
47. *Гнилорібов В.* Держава і місцеве самоврядування: проблема взаємин // *Віче.* — 2004. — № 5. — С. 40–43.
48. *Гончарук О.* Органи самоорганізації населення не організуються самі // *Віче.* — 2004. — № 7. — С. 32–35.
49. *Девелі Ж.* Місцеве управління у Франції: Зб. наук. пр. Укр. Акад. держ. управління при Президентіві України. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — Вип. 2. — Ч. II. — С. 77–82.
50. *Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування:* Моногр. / За заг. ред. проф. О. Ю. Оболенського. — Хмельницький: Поділля, 1999. — 570 с.
51. *Доля І.* Форми безпосередньої участі громадян у місцевому самоврядуванні // *Людина і політика.* — 2004. — № 5. — С. 107–114.
52. *Кравчук О.* Визначення правової природи повноважень органів місцевого самоврядування // *Юрид. Україна.* — 2006. — № 1. — С. 23–28.
53. *Куйбіда В. С.* Муніципальне управління: аспект інформатизації. — К.: Знання, 2004. — 358 с.
54. *Малиновський В.* Співвідношення понять “місцеве самоврядування” і “муніципальна влада”: Зб. наук. пр. Нац. акад. держ. управління при Президентіві України. — К.: Вид-во УАДУ, 2006. — Вип. 1. — С. 224–232.
55. *Муниципальное право Российской Федерации:* Хрестоматия / Сост. Е. В. Белоусова. — М.: Юристь, 1999. — 544 с.
56. *Нинюк І.* Порівняльна характеристика правових основ місцевого самоврядування в Польщі та в Україні: Зб. наук. пр. Укр. Акад. держ. управління при Президентіві України. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — Вип. 2. — Ч. II. — С. 171–175.

57. *Нікітова М.* Питання державної служби та служби в органах місцевого самоврядування // Праця і зарплата. — 2004. — № 45. — С. 12.
58. *Озерська А. В.* Правові аспекти функціонування органів самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування // Економіка. Фінанси. Право. — 2004. — № 4. — С. 16–19.
59. *Олуйко В.* Шляхи удосконалення системи місцевого самоврядування // Юрид. вісн. України. — 2006. — № 32. — С. 1–5.
60. *Пашков О.* Співвідношення органів місцевого управління й органів місцевого самоврядування // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 3. — С. 47–49.
61. *Покрова Л.* Форми взаємодії органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування на обласному рівні в Україні: зміст та реалізація // Вісн. Нац. Акад. держ. управління при Президентові України. — 2004. — № 3. — С. 140–146.
62. *Проблеми реалізації Конституції України: теорія і практика:* Моногр. — К.: А.С.К., 2003. — 652 с.
63. *Самоврядування в Києві: історія та сучасність:* Матер. міжнар. конф., присвяч. 500-річчю надання Києву магдебурзького права, К., 26–27 листоп. 1999 р. / Київська міська рада, Фонд ім. Фрідріха Берта. — К., 2000. — 180 с.
64. *Семініна Т.* Робота в громаді: практика й політика. — К.: Академія, 2004. — 180 с.
65. *Семкова М.* Історія місцевого самоврядування в українській державі // Економіст. — 2004. — № 11. — С. 45–47.
66. *Скакун О. Ф.* Теорія держави і права: Підручник. — Х.: Консул, 2001. — 656 с.
67. *Тертичка В. В.* Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Основи, 2002. — 750 с.
68. *Тодика О.* Правова політика держави щодо органів місцевого самоврядування в аспекті реалізації народовладдя // Правничий часопис Донецьк. ун-ту. — 2004. — № 1. — С. 8–15.
69. *Уткин Э. А., Денисов А. Ф.* Государственное и муниципальное управление. — М.: Тандем; Экмос, 2001. — 304 с.
70. *Янюк Н., Бориславська О.* Правове регулювання взаємодії місцевого самоврядування і місцевих державних адміністрацій: проблема делегування повноважень // Право України. — 2006. — № 6. — С. 19–24.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Законодавство у сфері самоврядування”	4
Зміст дисципліни “Законодавство у сфері самоврядування”	4
Теми контрольних робіт	6
Вказівки до виконання контрольної роботи.....	8
Питання для самоконтролю.....	8
Список літератури.....	10

Відповідальний за випуск *А. Д. Везеренко*
Редактор *І. В. Хронюк*
Комп’ютерне верстання *А. М. Голянда*

Зам. № ВКЦ-4620

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*